

## Colofon

Titel: Die glimlach op de foto

Auteur: Janny van Rietschoten

Ontwerp boekomslag: Rick Dijs

Gepubliceerd bij Brave New Books

© 2023 Janny van Rietschoten

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder  
toestemming van de auteur

ISBN: 9789464920345

## Voorwoord

Stephanie zat peinzend aan haar bureau en achter de laptop. Ze had willen schrijven over hoe het leven van haar vader verliep na het overlijden van haar moeder, inmiddels alweer ruim twee jaar terug. Ze had het klein willen houden maar het leven van haar vader Maarten, omvatte veel meer dan dat van hem alleen. Natuurlijk ook dat van zijn dochters, schoonzoon en kleinkinderen. Zij allen met elkaar; speelden daarin evengoed een belangrijke en onuitwisbare rol. Onbewust van dat waar Stephanie nu mee aan de slag ging, kwamen ze uiteraard regelmatig in beeld. Inclusief hun wel en wee en vanzelfsprekend waren zij allen van harte welkom! Ook meldde zich verrassend genoeg nog een paar personen om het geheel weer compleet te maken. Eveneens wilde Stephanie het wereldgebeuren in en rond die periode beschrijven. De grote heftige en zo ook de minder belangrijke belevenissen, die mede deel uitmaakten, van die jaren in hun leven. Met een glimlach om de mond, zette Stephanie de beginwoorden, op het eerst nog zo maagdelijk witte scherm. Ze had er zin in!

## HOOFDSTUK 1

Maarten Linderts zette de televisie aan en constateerde: Ja hoor het was weer raak! Er heerste blijkbaar Corona oftewel Covid 19. Je kon geen t.v.-programma aanzetten of men had het er over. Binnen korte tijd, lagen de ziekenhuizen met vooral de I. C's overvol, zo iedereen inmiddels wel wist. Als er te veel opnames zouden zijn, moesten er keuzes gemaakt worden wie er wel of niet een plekje zou kunnen krijgen. Was men toch al zwak en kwetsbaar, kwam je als laatste aan de beurt, zo werd gemeld. Mondkapjes waren er te weinig dus de verzorgings- en verpleegtehuizen kwamen daar voorlopig niet voor in aanmerking. In dat bewuste panel van die dag, zag hij het lichtelijk arrogante gezicht van een bekende Nederlander. Hij had de oplossing, zo sprak hij, noemde en betitelde vervolgens de bejaarden als dor hout! 'Kun je nog lachen? Lach dan mee!' Sprak Maarten mopperend tegen het daar aanwezige publiek. Niet dat die hem horen konden maar hij moest toch zijn hart even luchten. Hoe kwam die man trouwens op dit dwaze idee? Of is het lachen u vergaan? Dan heeft die bewuste Jort Kelder dat gedaan. Trek u van zijn uitspraak maar niets aan. Misschien zijn de ouderen in zijn ogen niet meer van nut. Slechts een sta in de weg en ze kosten de maatschappij veel geld maar neem nu de pensioenen, welke de bejaarden zelf jarenlang opgespaard hadden.

De zorg welke ze vaker nodig hadden en niet te vergeten de woningen die ze bezet hielden want ze willen hun huizen niet uit, terwijl anderen daar juist om zitten te springen! ‘Gek he’ moppert Maarten tegen zijn televisie. ‘De bejaardentehuizen moesten toch zo nodig opgedoekt worden want die kostte te veel!

Belachelijk! Wat koste al die zorg en de hulp welke ze met veel moeite aan huis kregen? Maarten begreep drommels goed waar die man op doelde. Als die ziekenhuizen nu zo overvol lagen en men her en der in het land in andere hospitalen gedropt werden, tot in Duitsland aan toe. Net waar er nog een plaatsje beschikbaar was; moest er dus gewoon geselecteerd worden. Zonder die mondkapjes en vaccinaties, werd dat probleem vanzelf opgelost. Dat moest dan ook maar gelden voor de nog thuiswonende ouderen. Zo kwamen er tevens huizen ter beschikking voor de mensen die nog nut en toekomst hadden. Dor hout! Maarten kon zich er nog kwaad om maken. ‘We zijn van binnen nog springlevend hoor en in het bezit van een wereld aan kennis en dus ook vaak met veel wijsheid en niet te vergeten de onmisbare humor! Als een boom zijn blad laat vallen in de herfst, toont hij tevens reeds nieuwe uitspruiten. Zodat de boom opnieuw tot bloei zou kunnen komen. Bijna onverwoestbaar. Men keek vooral naar de buitenkant en niet verder dan de neus lang was met hun ideeën over bejaarden, die ieder tot last of in elk geval; totaal overbodig waren en dus afgeschreven moesten worden!

Maar vervolgde Maarten; dit stukje dor hout kon nog heel goed zelf denken en handelen. Had 'ie niet gedacht he? Bij de eerste signalen belde hij de huisarts met de mededeling, dat als hij Maarten dus; Corona zou krijgen hij niet op het I. C. terecht wilde komen. Hij had zijn leven grotendeels achter de rug dus; Geef mijn plaats maar aan een jong persoon, die normaal gesproken nog een hele toekomst voor zich heeft. Waarop de arts protesteerde en vond dat elke patiënt dezelfde kansen moest hebben.

Veel senioren overleefden het Goddank! Mede door alertheid van dierbaren en zij zelf en niet te vergeten alle vaccinaties, welke de ouderen zelfs met voorrang toegediend werden, dacht Maarten uit ervaring. Er waren zoals een- ieder inmiddels wist; complottheorieën. Oproer! Beschuldigingen en wat dies meer zij maar nu dus, alweer twee jaar later, een herhaal- injectie. De bejaarde genodigden kwamen massaal aanlopen en schoven netjes aan in de reeds wachtende rij met of zonder rollator. Het begon met een lachertje vond hij. De keurig meegebrachte en naar waarheid ingevulde papieren, werden verder ingevuld, zoals gebruikelijk en vervolgens verderop afgegeven. Het wachten op die prik duurde nog wel even want toen Maarten bij het loket aankwam, meldde de lokettiste dat ze pauze nam. 'Goed' zei Maarten 'dan neem ik toch ook even pauze?' Waarop een controleur waarschuwde: 'Neem maar geen koffiepauze want die is hier niet te zuipen. Daar hebben ze de A27 mee geasfalteerd en van het restant, zetten ze hier de koffie. U bent gewaarschuwd!'

Nou dacht Maarten; als dat geen rasechte Rotterdammer was, dan wist 'ie het ook niet meer en dat nog wel in Brabant zeg! Maar goed; het was dus weer herfst en opnieuw werd er een Corona- golf verwacht en was trouwens al in opkomst. De voorspellingen waren dat die elk jaar terug zouden komen evenals de griep dus. Kom nu maar op met die vaccinatie en volgende maand de grieprik. Dan kunnen we er voorlopig weer even tegen. Letterlijk en figuurlijk als een bejaarde in de herfst van zijn leven. Inclusief dor hout! Jord zijn plannen ten spijt. Er bleek bijna niemand positief op zijn voorstel gereageerd te hebben.

Ook nu weer hetzelfde ritueel. Met het advies; na de vaccinatie eventjes een kwartiertje gaan zitten wachten alvorens men de terugtocht aanvaarde. Hij moest dan gelijk maar weer even naar het tuincentrum gaan om wat najaar plantjes voor op het graf van Annet te zetten en daar even weg te mijmeren in goede en fijne herinneringen. In zijn kofferbak lagen schepje en harkje nog steeds geduldig op hem te wachten voor onvoorzien en zo zie je maar weer. Straks mooi weer daarin terug leggen na gebruik. Eigenlijk wel zo handig. Aangekomen bij het graf, stond daar een vrouw, welke hij vaag van gezicht herkende van een vorige keer maar zij kwam niet voor het graf van Annet. Wel voor het graf ernaast. Maarten groette haar en ging aan de slag. De vele onbarmhartige regenbuien hadden voor versnelde aftakeling van de vorige plantjes gezorgd. Die hadden duidelijk hun beste tijd gehad. Hoe toepasselijk eigenlijk op een graf. In elk geval knapte het er zienderogen van op.

Annet zou het mooi gevonden hebben en er tevreden mee geweest zijn.

De vrouw bij het graf ernaast kwam een paar stappen dichterbij en complimenteerde Maarten met het eindresultaat. Ze had de man zijdelings beziggezien en vond dat er van dit tafereeltje rust uitstraalde. Maarten kwam overeind, rechte zijn rug en keek de vrouw aan met de woorden: ‘Ik zal mij eerst eens even voorstellen. Maarten is de naam. Maarten Linderts.’ Er trok een glimlach over haar gezicht en ze zei: ‘De mijne is Inge. Inge van Beek. Prettig kennis te maken. Wat is het hier vredig he? Ver van het drukke verkeer en de hectiek van alle dag. De onrust van het heftige wereldgebeuren.’ Ze zweeg en haar blik sprak voor zich.

Waar waren ze in terecht gekomen? Niet alleen die Covid welke voorgoed aanwezig zal blijven. Voorzichtig polste Maarten: ‘Waar dacht je aan?’ ‘Aan alle ellende in de wereld. Het klimaat verandert in sneltreinvaart. Armoede; honger; aardbevingen; tornado’s; overstromingen; bosbranden en nu weer die oorlog. Uitgelokt door Poetin en welke alleen maar erger werd, tot onbeheersbaar. Waar eindigt dit? Wat is uiteindelijk de erfenis voor de volgende generaties?’ ‘Tja’ antwoorde Maarten ‘het zijn en blijven onzekere tijden. Bijna de hele mensheid zit in hetzelfde schuitje. Of eigenlijk in een te kleine gammele boot en de wil om te vluchten lijkt groot. Niets is te gek! Vervolgens blijkt die oude al gammele boot zelfs lek. Toch komt er eindelijk land in zicht en schijnt in de verte een helder licht.

Tot plots een vloedgolf hen verder teruggedrijft dan vanwaar ze vertrokken. Nog even en die boot viel haast in brokken.

Dit was een extra strop. Men kon geen kant meer op. Door de storm verjaagd. Al die slachtoffers; al dat verdriet. Arme vluchtelingen. Geen plaats; geen bad, geen brood en geen bed. Woorden welke ooit genoteerd zijn door mijn overleden vrouw. Zo ook het volgende gedicht: ‘De aarde lijkt op tilt geslagen en Atlas kan het bijna niet meer dragen. Dat kon je zien aan zijn verkramppt gezicht. De wereld raakt uit evenwicht!’ ‘Je vrouw schreef’ begrijpt Inge. ‘Inderdaad, haar hele leven al, van kinds-af aan. Ze werkte als jong meisje, welke nog maar pas van school af was, met veel plezier bij boekhandel Haverman. Dat was haar lust in het leven. Toen de Joodse eigenaar hoorde dat Annet gedichten en verhalen schreef vanaf het moment dat ze schrijven kon, had hij een verzoek aan haar ouders.

Dat verzoek was; Of zij het goed vonden dat Annet zijn levensverhaal ging schrijven. Hij zou dan zorgen dat het uitgegeven werd. Eigenlijk vond Annet dat een geweldig idee maar haar ouders dachten daar enigszins anders over helaas! Het verhaal zou uiteraard over de oorlogsjaren gaan met de deportatie van vele Joden naar concentratiekampen. Evenals hij met zijn gezin en waar alleen al van hemzelf, zeventien familieleden omgebracht of vergast zouden zijn. De zoon van de eigenaar en zijn verloofde, werden net als zijn ouders eveneens gedeporteerd, in veewagons. Zijn verloofde die zo stoer en sportief was en zelfs tijdens stormen ging zeilen en geen golf was te hoog maar ook zij overleefde de tweede wereldoorlog helaas niet.



Na een barre terugtocht vol omzwervingen naar Nederland, bleek hun veilige huis tot hun grote ontsteltenis; bewoond te zijn, door hun vroegere burens, welke zeer zeker niet van plan waren om te vertrekken. Ook alle eigendommen, waaronder meubilair, schilderijen en wat maar enigszins waardevol kon zijn, hadden zij zich toegeëigend en niet van plan om ook maar iets terug te geven. Waren er automatisch vanuit gegaan dat die Joodse familie toch nooit meer terug zou komen. Dus werden de laatstgenoemden, gewoon op straat gezet! Zo meedogenloos hard. Onvoorstelbaar! Tot zover ging het verhaal, welke mijnheer Haverman aan Annet had vermeld. Dat alles bleek voor Annets ouders, na gezamenlijk overleg, tot de conclusie dat dit alles veel te heftig zou zijn voor hun gevoelige en kwetsbare jongste dochter. Zo ging dat in die jaren. Protesteren kwam niet eens in je hoofd op. Zou trouwens geen enkele zin gehad hebben.

Er zat voor Annet niets anders op dan hun boodschap aan haar baas, (zoals men een werkgever toen der tijd noemde) over te brengen. Haverman had dit al half verwacht maar een mens blijft hopen toch? Achteraf vond Annet dit een gemiste kans voor haarzelf maar ook voor de familie Haverman, welke opnieuw teleurgesteld en afgewezen werden. Zo in- triest! Naderhand vernam Annet dat de familie Haverman toen toch nog met veel moeite, woonruimte had gekregen.

Vader en zoon zochten werk en hoopten te zijner tijd een eigen bedrijf te kunnen beginnen maar eerst viel er nog een rekening in de brievenbus te weten; achterstallige belastingaanslag over de drie jaren welke ze ‘afwezig’ geweest waren! Hoe heftig! Inmiddels hadden zij een goedlopende boekhandel-drukkerij-binderij. Annet runde samen met een collega, met veel plezier de zaak. De ‘baas’ bezocht onder andere bedrijven voor het verkrijgen van drukwerk- opdrachten. Hij bleek maagpatiënt te zijn en mede daardoor soms wat minder vriendelijk misschien. Niet zo verwonderlijk natuurlijk, door alles wat hij in zijn leven mee had moeten maken. Zal daar vast de reden van geweest zijn, dat de werknemers op de drukkerij, de achteringang voor hem afsloten. Zo bleek bij zijn terugkomst. Hij kon dus niet naar binnen, klom op de nog buitenstaande zinken vuilnisbak en bonsde op de raampjes, welke bovenin die deuren zaten maar er werd op dat moment niet opengedaan! En dat heette dan: medewerkers! Vervolgens noemden die medewerkers hem onderling: ‘Zachëus in de vijgenboom.’

Dit vond Annet ellendig om te horen. Tot zover ongeveer de verhalen, welke ze wel te weten gekomen was en die heeft ze inmiddels volwassen geworden, alsnog opgeschreven. Onze schoonzoon en dochters, motiveerden haar, om vooral te blijven schrijven. Vandaar! Annet heeft de rest van haar leven een zwak voor Joden gehad en misschien zat dat ook al wel in haar DNA daar haar ouders in de oorlog Joodse onderduikers gehuisvest hadden.

Daar werd overigens in het verleden ook weinig over gesproken. Hoogstens dat tijdens de razzia's, waar ze te samen met Annets vader in de al eerder door hem zelf gefabriceerde en voor een leek onvindbare kleine schuilkast zaten en de Duitsers met hun handen in het duister de wand aftastte en haar papa vreesde dat zijn angstig, heftig kloppende hart; gehoord zou worden door die soldaten. Ook dat de Joodse vrouwen begrijpelijkerwijs zo graag naar buiten wilden, als de zon volop scheen maar dat helaas niet echt een goed plan was; daar het eenieder in gevaar zou brengen.'

'Wat een mooi verhaal Maarten en wat bijzonder, dat jij dat zo duidelijk door weet te vertellen. Zo worden ze nooit vergeten' merkt Inge zachtjes op. 'Ach weetje; ik heb het gelezen en herlezen en ook op mij heeft het uiteraard grote indruk gemaakt. Het mooie is; dat mijn dochter Stephanie, na het vorige schrijven afgerond te hebben; inmiddels het vervolg schrijft, zodat Mark haar man vanzelfsprekend, ook deze roman weer uit laat geven en de omslag ofwel; cover ontwerpt, in overleg met ons.

Hij kan dat als geen ander en blijft daardoor ook steeds heel uniek!

Het zal eenieder duidelijk zijn; dat Annet toch enigszins hoopte het verhaal zelf af kunnen ronden. Wat zonder dat zij het zelf besepte, helaas niet helemaal realiteit kon worden. Gelukkig werd het alsnog gerealiseerd, doordat zij het laatste hoofdstuk als het ware, door middel van de hand van Stephanie, geschreven had!

Dat zou haar een dankbaar gevoel gegeven hebben, de lieverd. Het is haar ook, nu ze er zelf geen weet van heeft; van harte gegund! Annet zei dat ze een ‘kick’ kreeg van het schrijven en ze wilde graag iets achterlaten voor het nageslacht, zodat die als ze geïnteresseerd waren, zouden kunnen lezen wat die oude Oma, in haar leven zoal meemaakte en hoe zij haar leven toen geleefd en beleefd had. Dankzij schoonzoon Mark; zijn er in totaal zes boeken/ boekjes uitgegeven. Zolang zij kon, moest ze blijven schrijven om tevens haar hersenen te trainen. Heel belangrijk en dat schrijven was wat ze het liefst deed en ging dan ook helemaal op in haar verhaal, vermengd met belevenissen. Waar zij zichzelf dan in verplaatste en niets en niemand meer om zich heen hoorde. En toch: kwam er uiteindelijk dus, die nare afschuwelijke Alzheimer in haar en daardoor ook in ons leven. Waardoor ieder van ons zich totaal zo machteloos voelde. Maar zullen wij nu eerst maar even samen ergens iets gaan drinken? Dan kunnen we eventueel verder praten. Of liever nog niet? Schroom niet om dit gewoon te zeggen hoor!’ ‘Graag zelfs! Nu ben ik aan de beurt zeker om over mijn leven te vertellen?’

‘Alleen als jij dat wil!’ ‘Natuurlijk wil ik dat graag. Het is soms bijzonder prettig om bij de juiste oprecht geïnteresseerde mensen, je levensverhaal kwijt te kunnen.’ ‘Ben jij met de auto Inge?’ ‘Niet nodig nee. Ik ben lopend want woon hier vrij dicht in de buurt.’ ‘Als je wilt, kun je met mij meerijden.’ ‘Prima! Doen we.’

Maarten vond in die natuurrijke omgeving, een rustig restaurant, waar hij nooit eerder naar binnen gestapt was. Wel zo prettig, zonder herinneringen daaraan. Zijn mobieltje geeft aan, dat er een appje binnengekomen is. In eerste instantie pakt hij niet direct op. Tot Inge hem aanmoedigde met een: ‘Je mag wel even beantwoorden hoor!’ ‘Ah mijn dochter, blijkbaar ongerust vraagt: ‘Pap waar ben je. Alles oké?’ met een glimlach typt hij: ‘Alles goed maak je geen zorgen. Ik kom vanavond even langs. Tot dan!’

Inge en Maarten gaven beiden de voorkeur aan koffie. Hoe kon het ook anders bij Brabanders. Voorzichtig nipt Inge aan de nog hete koffie, zet vervolgens de kom weer neer en begint haar verhaal... ‘Mijn man Bram, was mijn rots in de branding en hij noemde mij: Zijn oase in de woestijn. Mooi toch?’ Maarten beaamde dat met een knik van zijn hoofd en liet haar verder vertellen. Bram kwam ook uit een Joodse familie. Hij heeft de tweede wereldoorlog natuurlijk niet persoonlijk meegemaakt maar zijn ouders en verdere familie helaas wel! Ook dat is een verhaal op zich, zoals jij je vast wel kunt indenken.

Maar ik zou je vertellen over mijn overleden man. We hadden het goed samen en waren gelukkig maar hebben helaas nooit kinderen gekregen. Ook wij hielden van de natuur. Sinds we met pensioen waren, genoten we van onze oude dag en maakte we nog vaak plannen. Tot die nacht, waarin Bram op weg naar het toilet, wankelde en onderuitging.

Waarbij hij blijkbaar wild om zich heen greep voor houvast en daarbij een grote porseleinen vaas in zijn val meetrok, welke met een klap op de vloer terecht kwam; ik dus op slag wakker was en gealarmeerd het bed uit schoot. Daar zag ik hem liggen, tussen de scherven en het enige wat hij uitbracht was: ‘Inge!’ Met bevende handen pakte ik de telefoon, drukte het alarmnummer in en riep om een ambulance. Bram bleek een herseninfarct gekregen te hebben; was rechts verlamd en kon niet meer spreken!’ Inge haar adem stokte en even knipperde ze met haar ogen, waarna ze vervolgde: ‘Het verloop kun je wel raden. Hij was niet bepaald het type om als een kasplantje behandeld te worden. In het ziekenhuis kreeg Bram alle zorg die hij nodig had, nadat ze zijn leven hadden kunnen redden maar of hij daar nu echt zo blij mee was? Voor ik Bram weer thuis had, kreeg hij volop therapie en wilde men hem leren schrijven met zijn goede, nog bruikbare linkerhand. Wat uiteraard niet lukte. Hoe zou hij woorden kunnen schrijven welke niet uit zijn brein ontsproten? Woorden naschrijven van een voorbeeld misschien maar kon ook zó niet verwoorden wat hij echt zou willen zeggen; gebruikte vervolgens het verkeerde woord en werd bozig als niemand hem dan begreep!

Niet alleen hij was de wanhoop nabij maar ik eveneens! Het verzorgen van Bram, was lichamelijk door mij niet meer op te brengen. Dus werd besloten dat hij, zodra er plaats was, naar het verpleegtehuis overgebracht zou worden. Zo inriest.

Goed het was bij ons aan de overkant van de weg en ik zou hem dus makkelijk in de rolstoel mee kunnen nemen voor een paar uurtjes thuis en dat deed ik dan eerst ook. Maar hij werd vervolgens wel onder luid protest van hem, weer teruggebracht. Begrijpelijk natuurlijk maar tegelijkertijd voelde ik mij zo harteloos en uiteraard machteloos!

Ondanks dat ik hem elke dag bezocht en probeerde hem dan wat af te leiden. Beiden waren wij door die situatie ongelukkig en hadden dit zelf niet veroorzaakt. Brams wil om te leven was verdwenen oftewel verdampte als sneeuw voor de zon. Enkele weken later kwam er een telefoontje met het verzoek, om naar de overkant te komen. Het ging slechter met Bram en hij had ook toen om 'Inge' gevraagd. Dat was nog steeds één van de zeer weinige woorden, welke hij wist uit te brengen. Gevangen in zijn eigen hoofd en lichaam. Met zijn hoofd in mijn handen, heb ik hem gezegd, dat hij zijn vrijheid tegemoet mocht gaan en zoende ik hem zacht op beide halfgesloten ogen. Er verscheen sinds lange tijd, weer een glimlach op zijn gezicht. Vervolgens ontsnapte hem een diepe zucht en hij was vertrokken.' Nu zuchtte Inge diep, slikte iets weg en vervolgde: 'en alleen is maar alleen en om die leegte enigszins te vullen en helemaal tijdens die Corona-periode, inclusief de Lock- down; niet somber te hoeven wezen zonder uitzicht, heb ik óók maar een hond aangeschaft.

Een lief beest en gehoorzaam maar ook opmerkzaam. Als ik tegen hem zat te praten, leek hij echt te luisteren en als ik verdrietig was, kwam hij bij mij zitten met zijn poot op mijn arm en keek mij smekend aan.

Zo van: zullen we naar buiten gaan? Een goede reden toch, voor Jura en mij?’ ‘Zeker!’ vond ook Maarten. ‘Dankjewel voor je vertrouwen Inge. Jouw koffie is intussen koud geworden, net als de mijne. Ik bestel even nieuwe. Dat zul je nodig hebben. Zal ik je daarna thuisbrengen?’ ‘Je mag me weer bij de begraafplaats afzetten, als je dat niet erg vindt. Ik loop graag dat laatste stukje naar huis Maarten en moet nodig Jura uitlaten. Hij zal niet weten waar ik blijf. Even de wind door onze haren. Daar komt een mens en ook een dier vaak weer van bij.’ ‘Afgesproken Inge. Ik begrijp het helemaal en wie weet, ontmoeten we elkaar nog wel een keertje.’ Maarten heeft die avond héél wat te vertellen bij Stephanie en Mark. Tja; zo kan het gaan blijkbaar!



## HOOFDSTUK 2

Terwijl Rusland zogenaamd voor oefeningen met grote hoeveelheden manschappen een opmars richting Oekraïne maakte en niemand die bewering van Poetin serieus nam; kon men bijna op die dag wachten, dat hij in eigen persoon ook opdracht gaf; Oekraïne ook echt binnen te vallen en agressief alles en iedereen te vernietigen, onverschillig wat op hun pad kwam. Desnoods dwars door ruiten en ramen. Letterlijk en figuurlijk. Velen bewoners vluchtte massaal het land uit! Allereerst moeders met kleine kinderen. Mannen moesten in het land blijven om met elkaar Oekraïne te verdedigen en te vechten voor hun vaderland. Sommigen brachten hun gezin tot aan de grens om vervolgens weer snel terug te keren en zich zeer gemotiveerd aan te melden bij het leger. Kinderen probeerden huilend hun vader, door zich aan hem vast te klampen, tegen te houden en konden niets begrijpen van deze angstige situaties. Papa mocht niet weggaan maar moest bij hun blijven! Hartverscheurende taferelen. Urenlang stonden de vluchtelingen, welke te voet of met de auto gekomen waren; in lange rijen te wachten in de kou en regen.

Ogenschijnlijk draaide de wereld nog altijd hetzelfde rondje. Zo leek het dan. Astronauten, die de wereld op afstand konden bewonderen, meldde ontroerd te zijn door de schoonheid en pracht van de aarde.

Tja; aan de buitenkant! Van binnen is het vaak in allerlei opzichten om te huilen! Veelal door de opwarming van de aarde.

Mede veroorzaakt door wat die bewoners door de jaren heen aangericht hadden. Ontbossing om maar iets te noemen. Droogte; overstromingen; aardbevingen en uitbarstingen door gloeiende en alles verzengende lava. Volkeren op de vlucht. Veelal ook door dictatuur, epidemieën enzovoorts. Tot men eindelijk mondjesmaat werd toegelaten. Evenzo in Oekraïne. Soms ging te voet nog het snelst, waardoor vele auto's achtergelaten werden. Als ze maar in veiligheid waren, dat was het allerbelangrijkst. Jengelende kinderen, welke doodmoe, koud en nat, totaal niet konden begrijpen waar ze aan overgeleverd zouden zijn, als ze in hun huizen gebleven waren. Voor wat daar tenminste nog van over was. Veelal gedeeltelijk of totaal gebombardeerd. Vanaf de andere kant van die grens, kwamen daar behulpzame handen, welke die massa vluchtelingen eten en drinken gaven, of in autobussen een plaatsje vonden, voor vertrek uit die afschuwelijke en levens- gevaarlijke situatie. Door al die kletsnatte kleding, besloegen daarvan de raampjes, welke door de vluchtelingen schoongeveegd werden om in een glimp, de laatste contouren van hun geliefde land in zich op te nemen, voor ze uiteindelijk in veilig gebied; zonder angst voor de bombardementen en schuilkelders, ondergebracht zouden worden. Het maakte hen niet uit in welk land dat was. Als ze maar welkom waren. De wereld was verbijsterd!

Niemand had verwacht dat zoiets in deze tijd van beschaving, nog zou kunnen gebeuren. Ook in Nederland werden er vluchtelingen geholpen en voorzien van droge en warme kleding en eten.

Plus een veilige slaappleaats waarvan ze des nachts regelmatig gealarmeerd opsprongen, bij elk onbekend geluid. Ze waren hoe dan ook; van harte welkom! Kerken vroegen om kleding en schoeisel in alle maten en voor alle leeftijden en ook, heel belangrijk: speelgoed! Dus vanzelfsprekend ook in Brabant. Onder andere in een voormalig kloostergebouw. Met behulp van verschillende bedrijven, organisaties en vrijwilligers, werden er in korte tijd vijftig kamers woon-klaar gemaakt. Een veilig en tijdelijk onderkomen aan honderd-twintig Oekraïense vluchtelingen. Een monsterklus! Zoals bijvoorbeeld; het ophangen van noodverlichting en stroomkasten; het controleren op legionella; boilers en waterpompen. Ook in de weekends en tot in de late avonduren, werd hard gewerkt. Normaal duurt het woon-klaar maken van zo'n gebouw een paar maanden maar met elkaar werd het nu in een week geregeld. Geweldig! De keuken functioneerde nu ook al perfect, dus kon er meteen gegeten worden. Uit heel de omgeving werden er spullen en interieur gedoneerd voor het inrichten van de ruimtes. De vraag van de vluchtelingen was; wanneer zij konden gaan werken en ook wanneer de kinderen naar school zouden kunnen.

Ze waren blij met hun kamers en hielpen mee met opruimen en koken.

Zoals het spreekwoord luidde: ‘honger maakt rauwe bonen zoet; daar het Nederlandse eten zo totaal anders was, dan dat zij gewend waren en die boterhammen; daar had men echt veel moeite mee!

Velen vonden inmiddels werk als bijvoorbeeld tolk; lerares en ook in de kassen met volop fruitteelt. Blij nuttig te zijn en afleiding te hebben van de verschrikkingen welke ze allen meegemaakt hadden en veelal familieleden verloren. Ze zochten vaak steun en troost bij de anderen. Kinderen vonden elkaar en werden vriendjes. Trouwens ook met de Nederlandse kinderen. De Nederlandse taal werd snel door die kinderen opgepikt, ondanks dat het moeilijk was. Ook werden de vluchtelingen bij hun komst, direct ingelicht over het alarmsignaal, welke elke eerste maandag van de nieuwe maand afging ter controle. Dus: Niet schrikken! Ter verrassing hadden speciaal de Oekraïense kinderen gratis toegang op de kinder-kermis. Ouders zagen voor het eerst in lange tijd, hun kinderen weer genieten en plezier hebben. Was ontroerend om te zien!

Inge volgde in spanning alle nieuws op de televisie en las: ‘Poetin zet al zijn troeven in. Hij wilde weer één groot Russisch rijk creëren, waarover hij zou heersen met harde hand! Zijn wereldmacht! Gelijk Stalin en was agressief Oekraïne binnengevallen om daar alles en ieder te vernietigen en een kat in het nauw maakt rare sprongen! Op de achtergrond dreigde het gevaar van een derde wereldoorlog!

Alle steun van toegestuurde wapens en materiaal, welke dus regelmatig door de westerse landen geleverd werden aan Oekraïne; zorgden dat zij voorlopig onoverwinnelijk waren. Wel ten koste van vele mensenlevens en een grotendeels gebombardeerd land, zoals iedere kijker, welke dagelijks het nieuws volgde op televisie inmiddels wel duidelijk was.

In materieel opzicht; leed de rest van Europa volop mee. Het gas, welke helaas voor een groot deel uit Rusland kwam, werd afgesloten. Poetin wilde duidelijk Europa op de knieën krijgen. Levensmiddelen werden duurder tot bijna onbetaalbaar! Evenals het gas en elektra en dat terwijl het de koudste en strengste winter in honderd jaar zou worden. Zo was tenminste voorspeld.

Dus truien aan en met een dekentje des avonds op de bank. Nog maar even niet aan denken! Oekraïne bleef aan de winnende hand, maar voor hoelang? Er was geen doorgang mogelijk van Oekraïne naar de rest van de wereld. Vanwege tussenkomst van de Russen door mijnen en vernietiging van de velden en granen konden het land niet uit. De gasafsluiting toonde onze kwetsbaarheid en helaas afhankelijkheid.

Vernietiging; sabotage in de Oostzee en ga zo maar door! Poetins volgende zet; het annexeren van vier regio's en honderdduizend mannen zonder enige ervaring, moesten verplicht het leger in zonder vooropleiding. Voor hem telden geen mensenlevens.

Velen hoopten de dans te kunnen ontspringen en vluchtten bij voorbaat, in paniek over de grenzen van voorlopig nog veilige buurlanden om geen kanonnenvoer in de frontlijn te worden. Waar hield dit op? Als Poetin nucleaire wapens ging inzetten, zou de derde wereldoorlog een feit zijn en die ramp; dat scenario niet te overzien! Alles en iedereen vernietigend. Wie dat overleefde, zou alsnog aan de kanker sterven. Doemdenken! En toch is die kans niet uitgesloten.

Misschien waren er dan nog werelddelen welke buiten schot gebleven zouden zijn en zo-niet; peinst Inge verder, was er misschien leven ergens op een andere planeet zoals ze wel eens had gelezen en vroeg een der kinderen van die bewoners tijdens het sterren- kijken: ‘Wat is dat daar voor zwarte, donkere planeet? Daar wonen zeker geen mensen op he?’ en de ouder zal antwoorden: ‘Niet meer, mijn kind. Helaas niet meer. Het was zo’n prachtige planeet, die aarde maar een zeer slecht mens wilde alle macht hebben. Ten koste van alles en iedereen! Enkel tot meerdere glorie van zichzelf en wat denk je mijn kind; Ook hij heeft het er niet levend afgebracht. Hij wilde alles hebben en heeft dat enkel met zijn leven moeten bekopen. Nucleair Armageddon. Welbeschouwd, dacht Inge, was het misschien maar goed dat Bram dit alles niet mee hoefde te maken. Hij heeft zelfs nooit met droge ogen de verhalen van de familie-ellende in de tweede wereldoorlog aan kunnen horen. Laat staan verwerken. ‘Armageddon’ herhaalde Inge voor zichzelf. De totale wereldvernietiging.

Als kind had ze nooit echt van sprookjes gehouden ook al hadden die meestal een happy- end en leefden ze nog lang en gelukkig! Maar dit was een horror- scenario, waarvan ze hoopte dat die nooit realiteit zou worden maar ach; voor haar en leeftijdgenoten was dit nog niet het ergste. Zij hadden hun levens grotendeels gehad maar voor die jongere generaties en hun kinderen, welke nog volop in het leven staan. Met normaal gesproken nog een hele toekomst voor zich! Blij met misschien pas verkregen woningen of banen. Als zij, Inge er niet meer zou zijn, zal er veel geregeld moeten worden.

Alle spullen moeten dan zo wie zo ergens naartoe; opgehaald of naar iets of iemand gebracht worden. Tenzij haar wijk gebombardeerd zal zijn natuurlijk. Hoe dan ook; zou dit haar zorg niet meer zijn. Wel zo prettig! ‘Kom Jura’ zei ze tegen de hond. We gaan naar buiten, de frisse lucht in!’ Dat hoefde ze geen twee keer te zeggen.

In het appartementen- gebouw, waar Maarten en Annet met veel plezier gewoond hadden, had die Corona onder de vele kwetsbare bewoners, hard en meedogenloos toegeslagen. Bijna iedereen was wel ziek en zes bewoners stierven eraan; Daardoor werden er drie woningen op benedenverdiepingen leeg- geruimd. De onderlinge sfeer was altijd prettig geweest, zonder bij elkaar de deur plat te lopen. Ook de nieuwe bewoners werden zoals altijd het geval was; hartelijk verwelkomd maar bleken naar verloop van tijd, toch van een heel ander slag, voor wat betreft mentaliteit te zijn. Misschien niet minder maar wel anders. Dat was inmiddels wel duidelijk geworden.

Lawaaierige praatjesmakers met hun mening over alles en iedereen. Meenden het tevens voor het zeggen te hebben. Wat uiteraard bij de meesten niet in goede aarde viel. In de wandelgangen werd gesproken over onaangepast gedrag. Vanwege lekkages bij één van de bewoners, welke na ruim een jaar pas verholpen ging worden, kwam er onverwacht nog veel meer aan het licht. Vanuit één van de schuurtjes in de kelder; was er een weeïge hasjlucht te ruiken.

Drugs? Bij deze hier wonende senioren? Waarvan de meesten zelfs bejaarden zijn? Dat geloof je toch zeker zelf niet? Bij het vernemen van dit bericht, gingen de meeste gedachten automatisch richting die blijkbaar onaangepaste stellen, die om verschillende redenen al eerder uit hun vorige huis gezet zouden zijn maar die toonden zich als de ware onschuld en tevens ontdekkers van die geur! Er had tot voor kort ook een keurige bejaarde man in één van de appartementen gewoond, welke regelmatig bezocht werd door zijn single zoon, welke amper groette als hij er niet onderuit kon maar duidelijk liever niet! Reed ook met enige regelmaat in de wagen van zijn vader. Voor ieder een begrijpelijke gedachte. Handig toch? Ook toen zijn vader in het ziekenhuis belandde en zoonlief tijdelijk zijn intrek in het appartement had genomen. Waarom ook niet? Maar het bleef bij raden en afwachten wat er aan het licht zou komen. Toch was er nog één van de enigszins onaangepasten, van een echtpaar met een helaas rokende dochter. Welke zich na vijfentwintig jaar huwelijk van haar ouders, pas had aangemeld.



Haar moeder, die zich verontwaardigd liet horen over het feit dat zoiets als een wietplantage in dit prijzige appartementen complex, zich voor zou kunnen doen. De woningbouw moest daar beter op letten, mopperde ze kwaad maar diezelfde woningbouw was blijkbaar de mening aangedaan, dat als die bewuste mensen bij bejaarden zouden komen te wonen, zij zich beter gingen gedragen en rustig bleven. Het tegendeel bleek waar. Vooral tegenover twee kwetsbare alleenstaande dames, die met enige regelmaat overal valselijk van beschuldigd werden.

Het liefst wilde Maarten daar nu weg. Dan was er ook nog die hinder van rokende burens op het balkon, waar hij te veel last van had en om die reden zijn eigen balkondeur moest sluiten en hopen dat er een nieuwe kans was, zonder die last van rook. Zodat ook hij kon genieten van het buiten zitten. Toch maar eens verder kijken. Ook al wist hij dat dit wel enige tijd zou kunnen duren. Hij zou wel zien waar het schip strandde. Nu eerst er even op uit! Maarten was nog maar net in de auto gestapt om weer even te gaan kijken of het graf van Annet er nog netjes bij lag, toen hij plots Inge zag lopen, die blijkbaar met haar hond een ommetje maakte. Hij drukte even kort op de claxon, of zij keek al om en herkende hem. Maarten stak zijn hand op, remde en stapte uit met de woorden: ‘Ha Inge. Leuk je te zien. Alles goed met je?’ ‘Ja prima hoor! Met jou ook?’ ‘Ik wilde even gaan kijken of het graf er nog goed bij lag. De hond kwam hem nieuws- gierig en kwispelstaartend tegemoet. ‘En dat is?’ ‘Maarten mag ik je even voorstellen, dit is Jura!

Mijn Duitse Herder; bewaker en trouwe vriend die net als jij; geïnteresseerd naar mijn verhalen luistert.’ ‘Aha! Behoor ik dan misschien ook tot jouw trouwe vriend?’ Lachend antwoorde ze: ‘Je weet maar nooit! Wat niet is kan misschien ooit nog wel eens komen!’ ‘Dat ooit’ klinkt nu wel weer heel ver weg he? Zie ik je nog als ik zo weer terug ben?’ ‘Wie zal het zeggen. Misschien vraag ik je dan wel om gezellig met ons mee te lopen.’ Na die opmerking draait ze zich om met een geheimzinnige glimlach en in tegenstelling tot haar hond Jura, keek ze niet meer om. Maarten kijkt haar na met een licht gevoel in zijn hoofd en voelt zich plots een jonge man en dat op zijn oude dag!

Het moet nu toch zeker niet gekker worden zeg! De rust van de begraafplaats en het graf van Annet, zette hem weer met beide benen op de grond. ‘Geland!’ mompelde Maarten met een grijns op zijn gezicht. Toen hij terug bij zijn auto kwam, stond Inge daar met Jura al op hem te wachten met de woorden: ‘Wij waren toch zeker nog lang niet uitgepraat he? Kom, geef me maar een arm, of liever een hand. Dat loopt wel zo prettig.’ Maarten, die voor de zekerheid beide handen maar in zijn broekzakken gestoken had, trok ze daar weer één voor één uit, Eén stak hij naar haar uit, waar Inge haar hand in legde. Wat voelde dat bijzonder. Mark voelde de ader in haar hand kloppen en zocht naar woorden maar een glimlach was voor het moment genoeg. Hij paste zijn stappen af, aan de hare en ook Jura deed dat; zij het nieuwsgierig. Hij hield hem in de gaten en wist blijkbaar de weg. Maarten had totaal niet opgelet en geen idee hoe ze gelopen waren.

Hij, die altijd en overal zo alert was en opnieuw dacht hij: ‘Dat moet toch niet gekker worden!’ Hij viel in herhaling, constateerde hij. ‘Inge, ik moet je iets opbiechten. Ik heb volgens mij, voor het eerst in mijn leven, niet opgelet hoe we liepen en heb nu dus geen flauw idee waar we zijn.’ ‘Het is bar en boos’ antwoorde ze. ‘Zelfs Jura weet het. Gelukkig één die wél oplet en de weg weet. Ik denk dat het wenselijk is, dat jij de volgende keer maar weer met ons meewandelt om te bewijzen dat je dan wél echt opgelet hebt. Trouwens; van dat praten is toch ook nu nog niet veel terecht gekomen. Dus dat zal wel eens tijd worden he, vind je niet?’ ‘Oei Jura! Wat kan je bazin streng zijn zeg!’

De hond lijkt geïnteresseerd maar durft blijkbaar zijn mening niet te geven. Niet in positieve en niet in negatieve zin. Hij zwijgt in alle talen. ‘Als jij zin hebt om nu bij mij koffie te komen drinken, moet je eerst beloven dat je vaker met ons mee wil wandelen. Anders gaat die koffie vandaag niet door!’ ‘Die keus is niet zo moeilijk. Héél graag Inge!’ lacht Maarten. Ze laten de hond even rennen en gooien een tak een eind weg, waar Jura uiteraard achter -aan rent en trots kwispelstaartend terugbrengt bij Inge. Ook Maarten betreft hij erbij, door hem de stok aan te bieden. Jura heeft hem duidelijk geaccepteerd! Nu Inge nog. Hij zal rustig afwachten. Had alle tijd; tenminste; dat hoopte hij. Ze waren beiden ook niet meer van de jongsten. Wat zullen zijn dochters hier wel van zeggen?

Inge bleek in een bungalow- wijk te wonen.

Te midden van veel groen met achter het huis een terras waarop genoeg ruimte was om aangenaam te verpozen, tot in de late uurtjes. Wat woonde zij hier heerlijk vrij. Geen mens die je ziet! Zo rustig maar waar begonnen ze aan? Was dit niet te snel na het overlijden van Annet? Inge verdween naar binnen om even later terug te komen, gewapend met een dienblad, waarop twee koppen koffie in gezelschap van suiker en melk naar believen. ‘Hoe drink jij je koffie het liefst Maarten, met suiker en melk of zwart? Als ik het goed onthouden heb, was het zwart. Klopt dat?’ ‘Dat klopt helemaal, tenzij hij niet ál te sterk is natuurlijk he?’ ‘Ik zou zeggen; probeer het even uit!’ De koffie smaakte perfect maar hoe nu verder?

Inge zag hem peinzend naar woorden zoeken en polste voorzichtig: ‘Maarten zeg eens; heb ik het mis als ik vermoed dat jij bij jezelf denkt: ‘En nu verder?’ ‘Dat dacht ik inderdaad Inge. Ik zal je eerlijk zeggen dat mijn hart een sprongetje maakt als ik je zie en dat geeft me tevens een blij gevoel maar hoe is dat bij jou?’ ‘Wat dat betreft kunnen we elkaar de hand schudden maar ben je bang om te snel te gaan? We zijn niet zo jong meer en leven in een onvoorspelbare tijd waarin niets zeker is. Natuurlijk was dit altijd al zo maar nu is alles onzekerder dan ooit.

Wij zijn beiden onze dierbaren verloren en ondanks familie en vrienden, zijn we allebei eenzaam. Zo is het toch?’ ‘Ook dat klopt helemaal. Ons beider herinneringen, zullen we blijven koesteren en dat is goed!

Ook daarin begrijpen wij elkaar.’ ‘Misschien zouden we samen nog wat goede jaren met elkaar door kunnen brengen en nog wat genieten van het leven...’ vult Inge aan. Waarop Maarten overeind komt en op zijn hurken voor haar gaat zitten en Inge haar beide handen in de zijne neemt en haar kust op beide wangen. Jura met zijn kop schuin, aanschouwt het tafereel en schijnt daarmee akkoord te gaan. ‘Wat denk je Maarten, hebben wij een kans samen?’ Met schorre stem zegt Maarten daar van harte op te hopen. Hij komt opnieuw overeind en kust heel voorzichtig haar half- geopende mond, welke zij beantwoordt. Hoe verrassend verliep deze ontmoeting! Met moeite recht hij zijn rug en excuseerde ‘Ja- ja de oude dag he? Hoe ouder hoe gekker!’ ‘Die laatste opmerking meende je vast niet he Maarten?’

Het is alleen maar heel mooi, dat wij elkaar ontmoet hebben bij het graf van onze geliefden. Misschien wel goed om daar een volgende keer samen naar toe te gaan en het ze te vertellen. Gewoon voor het gevoel.’ ‘Ze zouden vast blij voor ons zijn. Hoe bijzonder kan een dag als deze, verlopen. Zo ongepland!’ Het werd tijd om op te stappen, zij het met enige tegenzin... ‘Vanavond licht ik allebei mijn dochters in en misschien kunnen jullie na verloop van tijd, kennismaken met elkaar. Dat zou mooi zijn!’ Zodra Maarten in zijn auto gestapt is, zet hij de radio aan en hoort de eerste klanken van: ‘Morning has broken like the first morning’ en in gedachten zingt hij het mee. Hij kent de tekst. De blackbirds zongen op dit uur van de dag niet meer.

Hoogstens nachtegalen maar die blackbirds zullen zodra de zon opkomt, weer present zijn. Nog diezelfde avond rijdt Maarten naar Stephanie en Mark, om ze van het nieuws op de hoogte te brengen.

Deze blijken niet echt verrast. Hadden eigenlijk al zo'n vaag vermoeden met in hun achterhoofd, de eerste ontmoeting van Maarten en Inge. Zoals de vrouw bleek te heten. Ze waren benieuwd! Heel even stak het Stephanie dat haar vader zich nu al aangetrokken kon voelen tot een andere vrouw, dan haar moeder Annet en zegt: 'Pap, jij en Inge hebben allebei een rugzakje welke je de rest van jouw leven met je mee zal dragen.' Weifelend antwoordt Maarten lichtelijk aangedaan: 'Nee Stephanie, geen rugzakje maar een schatkistje! Welke ik altijd zal blijven koesteren als een zeer dierbare en kostbare herinnering.

Je moeder zou niet anders gewild hebben, dan dat ik in plaats van in mijn verdriet te blijven hangen; opnieuw gelukkig zal zijn.' En ook nu, knippert hij wat lastig opkomende tranen weg. Het maakt Stephanie week, als ze het bemerkt. Haar vader draagt voor altijd haar moeder in zijn hart. Zonder twijfel.

Maarten stelt Yvonne telefonisch op de hoogte. Ook zij moet even slikken, na dit onverwachte bericht van haar vader en laat het langzaam tot haar doordringen, dat hun vader zich aan- getrokken voelde tot een andere vrouw en vraagt dapper aan haar vader: 'Kunnen jullie niet een keer samen langskomen om kennis te maken? Ook ik ben best benieuwd naar die Inge.

Misschien heeft zij ook nog familie en zo ja; Wat vinden die er eigenlijk van?’ ‘Inge vertelde dat zij een jongere broer heeft. Een nakomertje, die Joost heet.’ ‘O’ reageert Yvonne Joost mag het weten.’ Maarten schiet in de lach en beaamt: ‘Inderdaad Yvonne, Joost mag het ook weten maar eigenlijk nog niet zo’n gek idee en wij zouden in een hotelletje in Den Helder kunnen overnachten voor we weer terug naar Brabant rijden.’ ‘Zozo; Loop maar niet te hard van stapel!’ spreekt ze hem moederlijk toe. ‘Dat zullen we niet doen moeder’ belooft Maarten. Hij schiet in de lach en zegt het er met Inge over te hebben en ervan overtuigd te zijn, dat ze graag mee naar Den Helder zal gaan. Ach ja; Yvonne is ook maar alleen, sinds haar man er met haar hartsvriendin vandoor ging, de lafaards.

En korte tijd later; lieten haar inmiddels volwassen kinderen weten; hun vader met de hun bekende partner te volgen om in Spanje, waar hun vader een goed- lopend hotel runde en een prettig leventje bleek te hebben. Ook zij zagen daar mogelijkheden voor de toekomst en zo Yvonne naar verloop van tijd hoorde; dat zij zich daar helemaal happy voelden en echt nooit meer terug naar Nederland wilden. Kinderen zijn en blijven nog altijd belangrijker dan de oudjes, hoe dierbaar die ook zijn. Begrijpelijk toch? ‘Yvonne, we overleggen samen en laten je zo spoedig mogelijk weten wat onze plannen zijn, meisje. Oké? Tot snel!’ ‘Goed hoor Pap, ik wacht rustig af en hoor het dan wel, dag Pap!’ ‘Dag lieverd! Kus van mij hoor!’

Die Pap en dat nog wel op zijn oude dag. Wie had dat nou verwacht, mijmert ze. Maarten belt vervolgens naar Inge en vraagt of het goed is als hij nog even langskomt. Waarop Inge gevat reageert met: ‘Als jij langskomt, kan ik alleen maar even naar je zwaaien. Het is handiger als je regelrecht naar mij rijdt. Dan zal ik zorgen dat er koffie is en ik ben benieuwd naar jouw verhaal. Tot zo!’ Opnieuw schiet hij in de lach en belooft dat hij er nú aan komt en zich erop te verheugen, haar weer te zien en ze even bij te kunnen praten. Als hij aan komt rijden, ziet hij dat ze al op de uitkijk staat, met naast zich; Jura met zijn voorpoten op de vensterbank. Vervolgens staat laatstgenoemde nog eerder bij de voordeur dan Inge. Na een omhelzing, waarbij de hond ongeduldig staat te wachten tot ook hij eindelijk aandacht krijgt, zegt Inge: ‘Ik heb je gemist en ben blij dat je gekomen bent.

Weet je wat misschien wel handig is? Dat ik jou een sleutel geef. Zo kun je mij nog eens verrassen door bijvoorbeeld onverwacht voor mijn neus te staan.’ ‘Een perfect idee natuurlijk en spannend. Sleutels uitwisselen.’ Grapt hij. Als ze weer samen aan de koffie zitten, vertelt hij de reacties van zijn beide dochters en stelt voor, dat als Inge het er mee eens is, om eerst samen een bezoekje aan Stephanie en Mark te brengen en vervolgens bij Yvonne. Bij Maartens plan om dan een hotelletje in Den Helder te bespreken, kijkt ze hem blij verrast aan en zegt: ‘Wat een romantisch idee van jou, ik kan mij daar nu al op verheugen!’



Vervolgens verdrinken ze in elkaars blikken en kruipt Inge weg in Maartens armen voor een innige omhelzing en ze mompelt: ‘Ik wil helemaal niet dat je straks weer naar je huis gaat maar dat je hier bij mij blijft!’ Jura piept en loopt alvast naar de voordeur om naar buiten te gaan. Het beest schijnt inderdaad hoge nood te hebben. Of is het misschien ook om aandacht te vragen? Met lichtelijk tegenzin, maken Maarten en Inge zich los uit hun omhelzing. Antwoord op Inges voorstel heeft hij nog niet gegeven, want wat is wijsheid? Soms is het beter om je niet af te vragen wat wijsheid is maar enkel op het gevoel af te gaan en doen wat je hart je ingeeft. Hij heeft nog even bedenktijd, ook al loopt hij naar zijn idee nu al op wolken en verdorie, hij is zijn eigen baas en aan niemand verantwoording verschuldigd. Hij wil gewoon vannacht bij Inge blijven. Punt uit! Inge kijkt hem afwachtend aan en zegt: ‘Je hebt nog niet gezegd of je vannacht blijft.’ Waarop Maarten geheimzinnig glimlacht en haar belooft dat hij daarmee wacht, tot ze weer terug in huis zijn.

Voor Inge lijkt die terug-wandeling twee keer zolang te duren als de heen- weg. Het was toch wel fris buiten en duidelijk te merken aan de temperatuur, dat het nu echt herfst is. Jura kruipt bij thuiskomst gelijk in zijn mand. Klaar voor de nacht maar houdt voor de zekerheid een oogje in het zeil. Binnen is het behaaglijk warm en schenkt Inge twee glazen port in. Waarop Maarten reageert met een: ‘Nu móet ik wel blijven. Ik kan toch zeker geen auto-rijden met een slok op? Lieve Inge, jij hebt mijn hart gestolen en ik wil heel graag bij je blijven.’

Als de portglazen geleege zijn; omgespoeld en in de vaatwasser gezet, pakt Inge Maartens hand en zegt: ‘Kom!’ Het is schemerdonker in de slaapkamer, door het zwakke licht van een buiten- lantaarn maar licht is ook niet echt nodig. Hun handen weten blindelings de weg. ‘Kom,’ zegt Inge ook nu en slaat zonder verdere woorden, het dekbed opzij en zodra ze daar samen onder gekropen zijn en omstrengeld in een omhelzing, zijn daar zijn strelende handen, welke zij beantwoordt. Als twee drenkelingen, die vele ontberingen hebben doorstaan, klampten zij zich aan elkaar vast.

Herinneringen aan hoe mooi liefde en geluk kon zijn, kwamen bij beiden naar boven. Overweldigd van geluk en dankbaar dat zij elkaar mochten ontmoeten, op die begraafplaats van hun beider dierbaren en daar als troost terug- dachten aan alle goede en mooie jaren, welke ze met elkaar doorbrachten en doorleefden. Het verlies, de acceptatie en overgave aan het onvermijdelijke en nu; deze tweede kans op nieuw geluk!

Bijna te veel en te mooi om te mogen ervaren! Wat hebben beiden dit lang, veel te lang moeten missen! Ontspannen vielen ze in elkaars armen in slaap.

Als Inge de volgende morgen ontwaakt, ziet ze dat ook Maarten wakker is en haar met stralende ogen aankijkt. ‘Goede morgen, lieve schone slaapster’ fluistert hij haar toe. ‘Wat zie jij er stralend uit!’ Waarop Inge in de lach schiet en antwoordt: ‘Goedemorgen lieve Maarten. Hoe zou dat nu toch komen?’

Trouwens jouw gezicht heb ik ook wel eens somberder gezien!’ Ze kruipen nog even weg in elkaars armen voor ze uit bed gaan en snel onder de douche duiken. Voor zover je op hun leeftijd nog zou kunnen spreken van snel!

Vervolgens moet Jura weer nodig uitgelaten worden.

Maarten belooft dat hij met de hond naar buiten zal gaan, terwijl Inge voorbereidingen voor het ontbijt treft. Al gaat dit onderhand meer op een brunch lijken maar niemand die daar enig bezwaar tegen heeft of zich daarover beklaagt’

In de avond rijdt Maarten naar huis en ziet, terwijl hij zijn auto in de parkeergarage rijdt; één van de onaangepaste benedenbewoners op hem af komen en dacht er met een keurig: goedenavond van af te komen maar de man liet hem niet zomaar naar de lift lopen en weg zoeven. ‘Hé buurman, aan de boemel geweest? We hebben je auto gisteravond op je parkeerplaats gemist! Vertel eens; we blijven natuurlijk wel graag even op de hoogte. Biecht maar eens eerlijk op!’ Maarten reageert lichtelijk geërgerd met een: ‘Dat geloof ik best ja.

Helaas voor jou maar even voor de duidelijkheid: Ik ben zeer zeker niet van plan mijn ‘wel’ en ‘wee’ met jou te gaan delen. Doe jij tegen een ander toch ook niet?

Trouwens; dat zou mij sowieso totaal niet interesseren. Jij leeft jouw leven en ik het mijne. Hopelijk ben ik hiermee duidelijk genoeg geweest!’ Verontwaardigd stapt hij alsnog in de lift en besluit zijn dag niet door die man te laten bederven. De brutaliteit!

Eenmaal in zijn eenzame en lege huis, haalt hij zijn reistas tevoorschijn en pakt daar wat kleding en verdere benodigdheden in, welke hij desgewenst bij Inge achter kan laten voor het geval dat wenselijk zal zijn. Dan hoeft hij zich tenminste bij haar niet te behelpen, zonder verschoningen. Vreemd dat die leegte in zijn appartement hem nu pas voor het eerst opvalt. Ja, toen Annet opgenomen moest worden in het verzorgingshuis. Dat was wennen voor beiden maar dit is nu inmiddels alweer een aardig poosje geleden. Dat had toen zowel een leeg maar ook bevrijdend gevoel gegeven en een mens schikt zich uiteindelijk in zijn lot. Maar nu hij notabene op Annets graf, Inge had leren kennen, was daar onverwacht en ongezocht; nieuw geluk! Zonder eenzaamheid en leegte. Alsof hij en Inge door een onzichtbare hand bij elkaar gebracht werden. Hoe bijzonder kon dat zijn!

Terwijl Maarten onderweg naar haar; een bloemenzaak passeerde bedacht hij dat hij als verrassing voor Inge, wel een bloemetje mee kon nemen. Laat hij eens heel romantisch vandaag een boeket zalm- roze rozen kopen. Niet gelijk zo'n enorm boeket.

Zou misschien een beetje te overdreven lijken. Hij heeft in overleg met Inge, Stephanie en Mark, een datum geprikt, voor een eerste kennismaking met hen nu iedereen benieuwd is naar elkaar. Hoe dan ook: spannend!

Allereerst rijdt Maarten naar Inge, waarbij hij na een innige begroeting, haar de rozen overhandigde. ‘Dankjewel lieverd, wat ben je toch een romanticus!’ lacht ze. ‘Weet je waar ik zojuist aan dacht?’ ‘Geen idee!’ antwoord Maarten naar waarheid. Ik ben benieuwd, vertel.’ ‘Ik dacht’ vervolgt ze, ‘om straks samen even twee bossen bloemen te gaan kopen, om die dan op het graf van Annet en Bram te zetten, als dank dat zij ons onbewust samen- gebracht hebben. Anders is het verloop niet echt afgerond.’ Uiteraard vond Maarten dat een heel goed idee en hij oppert om dat na de koffie samen te gaan regelen. ‘Enne’ vervolgt hij ‘Ik heb nog meer bij me. Een koffertje met benodigdheden voor het geval dat ik weer een keer met jou samen de nacht door zal brengen.’ ‘Waar wacht je nog op?’ reageert Inge. ‘Breng dat koffertje maar vast naar binnen. Dan zorg ik dat jij je spullen in de kast kwijt kunt en eigenlijk zou je best al voor vast hier kunnen blijven wonen hoor! Tenzij jij dat niet wilt natuurlijk. Of misschien nadat je dochters en ik, kennis met elkaar gemaakt hebben en dat jij ook Joost ontmoet hebt!’ Maarten vond dat zij dat perfect bedacht had. Zo zouden ze het regelen. ‘De koffie op? Dan eerst nogmaals naar de bloemenzaak. Zullen ze daar even vreemd opkijken en misschien denken; die man heeft het heen en weer maar Inge en hij zullen ze niet wijzer maken. Ze denken er in die winkel maar van wat ze willen.

Alles is in kannen en kruiken, om bij het onderwerp te blijven. ‘Wat zullen we doen, twee gelijke boeketten omdat wij en zij bij elkaar horen?’ Maarten is het er helemaal mee eens en de ontvangers zelf, zien er niet veel van en zullen dus ook niet protesteren. Inge heeft nog wel twee kannen staan, waar zij die bloemen kunnen zetten. ‘Stel nu dat ze er wél wat van zouden kunnen zien; dan zijn ze volgens mij, helemaal tevreden’ besluit Inge.

Een uurtje later staan ze aan het graf, met de bloemen in een kan en de armen om elkaar heen. ‘Dank jullie wel!’ fluistert Inge ‘dat jullie ons bij elkaar gebracht hebben en op die manier, toch weer gelukkig gemaakt. Iets wat we zelf nooit voor mogelijk hadden gehouden.’ Samen legden ze vervolgens liefdevol hun hand op de grafsteen. Een mooi moment waar beiden stil van geworden zijn. Vanavond gaan ze naar Stephanie en Mark. Jura zal die paar uurtjes op het huis passen.

Stephanie zit lichtelijk in spanning op de kennismaking te wachten. Of misschien zat ze daar eigenlijk helemaal niet op te wachten. Maar ja, als haar vader dacht daar gelukkig met te zullen worden, wie is zij dan om dat niet te willen? Ze was in elk geval heel benieuwd, hoe dan ook. Gelukkig is Mark gewoon benieuwd wie of Maarten meebrengt.

Zodra Maarten de auto voor het dijkhuis parkeert, staat Stephanie al bij de voordeur, gevolgd door Mark, die zijn arm om haar schouders legt. Ook Inge is enigszins onzeker. Maarten geeft haar zijn hand ter steun.